Vi passade på att åka vägen över Flatruet. Så vackert!

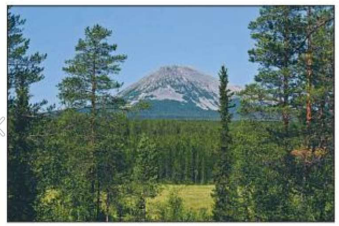
Sonfjället kan ses som ett riktmärke lite överallt när man är i Härjedalen. Det är majestätiskt och enormt vackert.

Både renar och kor gick ibland på vägen så att vi fick bromsa kraftigt.

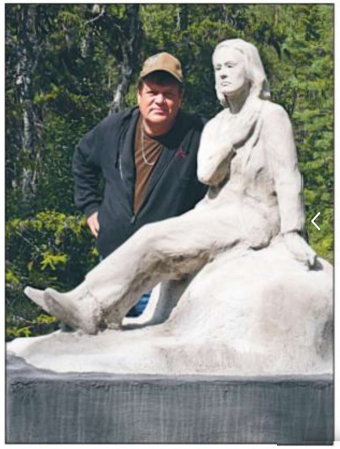
Fotografiska museet i Stockholm placerade 2016 en staty av Greta Garbo långt ute i Härjedalens skogar och låångt från rampljuset.

Ann-Sofie framför Tännäs kyrka, den högst belägna kyrkan i landet.

Det kan se läskigt ut att åka linbana under sommaren men det kändes fullständigt tryggt. Ljudlöst svävade vi fram och vyerna var fantastiska.

Bland höga fjäll & djupa dalar

En sommarvecka i härliga Härjedalen

HÄRJEDALEN (LT)

”Säg varför Öland Gotland, nej följ med mig till Norrland, härliga Härjedalen väntar på dig”. Så sjöng Stubb-Jonas redan 1971, melodin var Scotland the Brave. Visst ligger det mycket i vad Stubb-Jonas sjunger. Det är inget fel på Öland eller Gotland men Härjedalen är makalöst vackert med mycket att se och göra. Även på sommaren!

Tänk att slippa trängsel och köer, och i stället njuta av höga fjäll och djupa dalar. Artikelförfattaren och fru Ann-Sofie besökte Höga kusten förra sommaren, och även i år valde vi att åka norr över, denna gång till Härjedalen. Vi gillar helt enkelt storslagen natur mer än trånga badstränder. Dessutom svalkar ju en norrländsk älv minst lika bra som havet vid Böda strand…

En annan fördel är att det går att få ett otroligt fint och bra boende för en liten peng i Härjedalen. Vi hittade en enormt fin stuga - eller snarare ett hus, det var på 150 kvm- i Vemhån som ligger mitt emellan Sveg och Vemdalen. Det var inte mycket dyrare än om vi tagit med husvagnen och bott på en camping motsvarande tid. Fast vintertid är det självklart helt andra stugpriser i Härjedalen.

Men det finns mycket man kan göra även under sommaren i dessa trakter. Den första lediga dagen tog vi oss till Vemdalsskalet, vi hade sett att en av liftarna upp till fjället Hovde var i drift. Just den helgen var det soligt och enormt varmt i hela Sverige, så bättre förhållande för en tur upp på fjället gick inte att få. En tur- och returbiljett kostade 90 kronor och det var det värt. Att i princip ljudlöst sväva genom luften samtidigt som utsikten blev allt magnifikare, det var riktigt häftigt!

Vid Vemdalsskalet stod en ren utanför en hotelliknande byggnad, en fin utsmyckning tänkte vi. Så vi blev mycket förvånade när renen plötsligt promenerade iväg, det var ju en riktig ren!

Senare samma dag blev det ett bad vid en liten trevlig badplats vid Håsjön i Vemhån. Vattnet var inte alls särskilt kallt, det svalkade precis lagom mycket.

Ska vi någon gång åka vägen över Flatruet så ska vi nog göra detta nu, sa jag samma kväll till Ann-Sofie även om jag menade nästkommande dag. Jag tyckte att vi borde passa på. Vädret skulle fortsätta att vara vackert och så befann vi ju oss förhållandevis nära Sveriges högst belägna allmänna väg. Och så fick det bli! Flatruetvägen når som högst 975 meter över havet och den förbinder Funäsdalen med Ljungdalen. Vägen är ofta stängd nattetid samt vid hårt väder. Lampor finns som talar om ifall vägen är stängd.

Det blev en lång bilfärd denna söndag, 37 mil, men vilken trevlig dag det blev! Vi fick uppleva ett sanslöst vackert landskap. Flatruetvägen går fram ovanför trädgränsen, det är ganska platt och borta i fjärran kunde vi se höga fjäll torna upp sig, till exempel de fläckvis vita Helagsfjällen.

Vid den allra högsta punkten finns en sten, den bär följande text: "975 möh. 31 juli 1938 invigdes denna väg. Ljungdalens byamän reste stenen". På platsen hade en hel del människor samlats denna vackra sommardag, och många fotograferade. Utanför en bil satt ett lättklätt äldre par och njöt av platsen och av solen.

Vi rullade vidare och efter att ha fått stanna för får såväl kor som renar på vägen så kom vi fram till Funäsdalen, en vacker by som ligger på kanten mellan Funäsdalsberget och Funäsdalssjön.

Vi var hungriga och det fick bli mat på en pizzeria, och jag valde en pizza med renkött. Det var den dyraste pizza jag ätit men det är ju inte varje dag man äter pizza i fjällvärlden…

Vi kom senare fram till Tännäs och stannade till vid Sveriges högst belägna kyrka, 648 meter över havet. Därefter passerade vi även Högvålen där en skylt talade om att den lilla byn är Sveriges högst belägna by, 830 meter över havet.

Vi läste att det finns en minnessten över häxprocesserna intill landsvägen strax öster om Lillhärdal och den ville vi förstås se. På stenen kan man läsa: "Till minne av Stor-Märit från Lillhärdal och de svenska kvinnor som på grund av falska vittnesmål och vidskepelse avrättades och brändes på bål under häxprocessen i Sverige åren 1668-1676. Lillhärdal 17 september 2005".

Men vi hade också sett att det finns en annan märklig sevärdhet i närheten av Lillhärdal. År 2016 valde Fotografiska museet i Stockholm att placera en staty av Greta Garbo långt ute i skogarna nordväst om Lillhärdal. Fotografiska museet ville placera den tillbakadragna Garbo långt ifrån en upplyst storstad, så i stället valde de en rofylld skogsglänta där endast vindsus och en och annan fågel kan höras. Det finns ett litet torftigt torp med namnet Stockholm strax intill, kanske finns det en tanke med detta.

Det finns ingen vägvisning till statyn, inte minsta skylt någonstans så det kändes ju som en kul utmaning för en gammal orienterare att hitta statyn. Men en beskrivning fanns på nätet och den följde vi noga, och det innebar 13 kilometers bilkörning på en grusväg, väl där fanns en parkeringsficka på vänster sida och så gick vi in i skogen på motstående sida och efter 200 meter kunde vi skymta statyn. Att en stig bildats i skogen var ju till stor hjälp. Men där - mitt i de djupa skogarna - sitter Garbo och tittar ut över Härjedalens natur, det var mycket surrealistiskt. Men en mycket kul idé tyckte vi!

Vid foten av det mäktiga Sonfjället ligger Nyvallens fäbod. Där träffar vi på den mycket trevliga och jordnära familjen Kristoffersson. Vi blir bjudna på kaffe och familjen berättar om liver på fäboden och om hur der är att arbeta som värdar för nationalparken, vilket också är en uppgift för Kristofferssons.

Det blev prat om att det skulle bli ett bröllop på fäboden klockan 13, och då sa Anna-Karin Kristoffersson plötsligt att "då ska ni vara med" och så pekade hon på mig och Ann-Sofie!!

Det var bekanta till familjen som efter 15 år upprepade äktenskapslöftet. Så hastigt och lustigt fick vi också vara med på bröllop vid foten av Sonfjället, och det hela kändes otroligt idylliskt.

Möten med rovdjur som björn och järv är inget ovanligt för familjen Kristofferssson. Men björn, järv och lo är en helt naturlig del i livet om man driver Nyvallens fäbod som ju ligger granne med Sonfjällets nationalpark. Rovdjuren har aldrig tagit några boskap och familjen Kristofferssson tycker att djuren också har rätt att leva vid fjället.

Det är som att djuren vet att vi finns här och låter oss vara i fred, berättade Anna-Karin.

Men ibland kan ju djuren komma onödigt nära. När Anna-Karin, hennes sexåriga son, samt ett par tonårspojkar stötte på en sovande björn tidigare i år så kände sig Anna-Karin ganska liten berättade hon. De gick en kort vandringsslinga när de plötsligt stod öga mot öga med det stora djuret! Björnen visade tydligt att den inte ville ha några människor där så den större Anna-Karin, sonen och tonåringarna tillbaka…

Ett par mäktiga vattenfall såg vi också under veckan i Härjedalen, bland annat Fettjeåfallet som är ett av fjällvärldens mäktigaste. Vi besökte också Linsellborrens naturreservat där stenkistor längs stränderna minner om epoken då timmer flottades i älven. Idag är det en enormt vacker miljö.

Men ibland var det skönt att bara vila och ta det lugnt. På kvällarna valde vi att dra oss tillbaka till vår härliga stuga. Vissa kvällar kröp vi in i den goa bastuvärmen. Där störde definitivt inte myggen, även om jag tycker att vi klarade oss bra från de stickande insekterna under vår semestervecka.

Vi lär säkert återvända till Härjedalen men nästa sommar kanske vi väljer några andra skogsbygder att semestra i.

Text och bild: KLAS JOHANSSON

Vid foten av Sonfjället ligger Nyvallens fäbod. Beroende på tillgång säljs färsk mjölk, grädde, hemkärnat smör, färskost, gammelost, mese, mjukt och hårt tunnbröd, gum, färdigkokt flötgröt och tjockmjölk på fäboden. Här klappar Ann-Sofie och Anna-Karin Kristoffersson kossan Svea.

Här har vi stannat för en fika och en vackrare plats är ju svår att uppbringa.

Strax utanför Lillhärdal finns en stor minnesten över de kvinnor som avrättades under häxprocesserna vilka anses ha startat i Lillhärdal.